

Xanəli KƏRİMLİ

SÖHBƏT

- Sonuncu şerini nə vaxt yazmısan?
- Birinci şerimi yazdığım günü.
- Sənə nə veribdir şeir yazmağın?
- Bir "baş ağrısını", bir qara günü.

- Eləysə, gəl at sən bu şerin daşın,
Bir ömür yaşarsan - ağrımaz başın.
-Əzizim, fikrindən, sən Allah, daşın,
Qələmdir, şeiridir mənim candaşım.

Mənə ümid verən, yaşadan onlar.
Onlardır şeriksiz varım, dövlətim.
Gözümün qarası, ağı da onlar,
Onlarda yaşayır sevgim, nifrətim.

Hər dəfə əlimə qələm alanda,
İlk sözüm, son sözüm yazılır sanki.
Birinci şerimin həyəcanını
Yaşadır sonuncu şerin ahəngi.

Həm sözə qul oldum, həm də Allaha,
Xəyanət etmədim heç birinə də.
Sözdə yaşatsam da Allah sirrini,
Vaqif olanmadım bir sirrinə də.

Qələmin bətnində, sözün canında
Uyuyur göylərin, yerin cövhəri.
Bir damla cövhərdə olub bərqərar
Həm Tanrı əməli, həm şeytan şəri.

Qələmdir ayıran haqqı nahaqdan,
Qələm tutan əlsə haqq ola görək.
Onda nə haqq itər, nə nahaqq bitər,
Onda xoşbəxt olar--yaşar gələcək.

21.10.2016.

APARSAM, BƏLKƏ...

Mənsiz açılacaq bir gün bu səhər,
Onda vətənim də yeni olacaq.
Buludlar gözündən yağacaq qəhər,
Təkcə bu dünyaya sevgim qalacaq.

Sevgim yaşadacaq məni mənsiz də,
Ona bir döyünən ürək vermişəm.
Haraya sevgimlə getmişəm qoşa,
Orada duz-çörək, ülfət görmüşəm.

Nifrətim əriyib yaz qarı kimi,
Kədərim sevgimlə tapıb təsəlli.
Hərdən dindirəndə qəm sarı simi,
Sevgim sipər olub qəmə beş əlli.

Sevmişəm daşın da daş yaddaşını.
O yaddaş kimliyim, nəçiliyimdir.
Sevdim bulaq adlı yurd sirdaşını,
O sirdaş saf sözüm, duz-çörəyimdir.

Mənim sevgi dünyam bütöv bir ölkə,
Onunla ümmana, dəryaya vardım.
Aparsam, aparsam, aparsam, bəlkə...
Vətəndən vətənə vətən apardım.

NƏNƏM XALÇA TOXUYARDI...

Nənəm xalça toxuyardı,
Toxuduqca ilmə-ilmə,
Naxış-naxış, ...narın-narın,
Şirin-şirin oxuyardı:
"Xurcunu qotazlı yar,
Sinəsi söz, sazlı yar,
Sən məni ta neynirsən,
Yanında var nazlı yar".

BİR İNSAN ÖMRÜNÜN YOLU

Əzizim Əli Rza qələmdaşım, salam. Sizi və əməkdaşlarınızı yeni il münasibətilə təbrik edir və Sizdən göndərdiyim bu şeirlərin dərcinə köməklik etməyinizi xahiş edirəm.

Hörmətlə, Xanəli Kərimli
07.01.2020.

* * *

Nənəm xalça toxuyardı,
Toxuduqca həvə-həvə,
Kirgit-kirgit, çeşni-çeşni
Gözündən yaş axırdı:
"Xalçamı sərdim qara,
Ürəyimdə var yara,
Yurd-yuvası bir quşam,
Allah, mən gedim hara?"

* * *

Nənəm xalça toxuyardı,
Toxuduqca hər naxışdan,
Hər ilmədən dağın-daşın
Çiçək ətri qoxuyardı:
"Çiçəyi xallı dağlar,
Maralı hallı dağlar,
Yarı yara qovuşdur,
Butası alı dağlar".

* * *

Nənəm xalça toxuyardı,
Əriş-əriş, arğac-arğac.
Küçülərdi hanasını,
Oxşayardı qulac-qulac:
"Yeləni güllü xalçam,
Sinəsi göllü xalçam,
Yaman gözdən uzaq ol,
Ətəyi tüllü xalçam".

* * *

Nənəm xalça toxuyardı,
Allı-güllü, naxış-naxış,
Hər naxışı, hər ilməsi
Bu dünyaya yeni baxış:
"Könlümün başı xalçam,
Yurdumun yaşı xalçam,
Sən getdiyin ocaq kaş
Olmasın naşı, xalçam".

* * *

Nənəm xalça toxuyardı,
Hər ilməsi ağılıydı.
Vurduğu sirli naxışlar
"Məlikməmməd" nağılıydı:
"Xalçam uçdu göylərə,
Müjdə verdi yerlərə,
Göydən üç alma düşdü,
Paylayın dəcəllərə..."

* * *

Nənəm xalça toxuyardı,
Yeddi rəngin yeddisindən.
Qan verərdi, can verərdi
Hər rəngə öz nəfəsindən:
"Gözümün nuru xalçam,
Qəlbimin qoru xalçam.
Mən köçüb gedəsiyəm,
Adımı qoru, xalçam".

* * *

Nənəm xalça toxuyardı
Qışı qıştək, yazı yaztək.
Deyərdi ki, haqq arasan,
Xalçam üstə salavat çək:
"Dinim-imanım xalçam,
Arxam, gümanım xalçam,
Qalsam cəllad əlində
Sənsən amanım xalçam".

* * *

... Nənəm nağıl oxuyardı,
Nənəm xalça toxuyardı...

11.01.2019.

ÜÇ NÖQTƏYƏ(...) İTHAF

- Təzə nə yazırsan, nə yaradırsan?
- Daha şeir yazmıram - yaza bilmirəm.

Yazdıqlarım mənə nə veribdi ki,
yazmadıqlarım da mənə nə verə...

İndi keçmişdə yazdığım şeirlərimi
bükərək kəfən kimi
ağappaq vərəqlərə
çevirib təzədən sinə dağıma
qoyuram qabağıma.
Ana şəhidini ağlayan kimi
ağlayıram şəhid şeirlərimi!..

19.04.2019

ƏDƏBİ MÜHİT

Hərdən seyrək-seyrək
göy gurultuları qulağa dəyir,
Ara-sıra
şimşəklər də buludlar arasından
od çiləyir,
İldırım vəlvələsi
qəhəddir hələ...

Həzin-həzin
bulaqlar da pıçıldaşır,
çaylar da təkəmsəyrək
aşıb-daşır,
dəniz fırtınası
görünmür hələ...

Handah-hana
təpələri titrədən,
dərələri yellədən
püskürmələr duyulur,
Dağları silkələyən,
ümmanları tufana,
fırtınaya səsləyən
zəlzələ yoxdur hələ...

28.07.2019

BİR NAKAM SEVGİYƏ...

Torpaq səni sevdi,
sən də torpağı.
Bitdi bir ömrün
acılı-şirinli
qarası, ağı.
Söndü arzuların
ümid çırağı.

18.08.2019

Əmanət

Bu gün
pəncərənin önünə
illərcə bundan öncə
əllərlə əkdin,
körpə övladın kimi
qayğısını çəkdiyin
çinarını gördüm.
Çinarı sən bilib salam verdim.
Yaman qol-budaq atıb
səndən sonra,
Tək başına dov gəlir
şaxtaya, borana, qara.
Budaqların çoxu da
əyilibdi yollara...
Ancaq
ağac olanda nə olar...
onun da qəlbi var,
düşüncəsi var,
Çoxumuzdan vəfalıdır
"kəsdiiyi çörəyə".
Sahibdir rıyasız, boyasız
gül kimi ürəyə.
Bir ovuc su versən
qədrini biləcəkdir,
üzünə güləcəkdir,
istəsən
yolunda da öləcək...
Yaxşı ki,
insanlar kimi deyil ağaclar,
Yoxsa heç nəyin üstündə
bir-birini qırıb-çatır,
qırıb-çatır...

Üzə vurmasa da kimsəsizliyini,
ancaq elə bil
duyub sənsizliyini.

Onuncün də
sığala həsrət qalan,
saçın küləklər yolan
bir körpə balan kimi
yarpaq-yarpaq, puçur-puçur

isti göz yaşların
dibinə salır çinar.
axı, onun nə yaşı var?!..

Sən Haqqa əmanət olsan da,
ruhunla baş-başa qalsan da,
bunu bil:
Səndən də çox şeylər qaldı
bizlərə əmanət, Adil:
əsərlərin,
əməllərin,
halalca təmiz adın ...
Birdə ki,
yarımçıq ömrünü
səndən sonra yaşadan,
boyuna baxıb öyündüyün,
kədərinə sıxılıb,
dəminə sevindiğin
tənha, yorğun çinarın.

15.10.2019

ÖMÜR YOLU

Geriye baxıram, acılı-şirinli,
qayğılı, qayğısız, bəhərli, bəhərsiz
illərim, aylarım, günlərim,
irəli baxıram sayılı anlarım,
bəlkəli gümanlarım görünür.
Fikrim, xəyalımsa
ömrün dolaylarında
duman kimi sürünür.
Sən demə, bu da bir ömür yolu imiş-
bir insan ömrünün yolu -
gah boş, gah da dolu.

Ötənlərdən bu günlərə
ailə, uşaq, nəvə, nəticə-
bütöv bir nəsil,
bir də, bir-iki misram qaldı.
Bir para şeylərimi də
aman umduğum zaman aldı.
Ancaq vaxt-vədə,
İstəsək də, istəməsək də,
öz sözünü deyir.
Və səvabını, günahını
xatırladır sənə bir-bir.

Günahım səvabımdan
çox olub, deyəsən,
deyim ki, bunu da biləsən:
Vaxtında görməli işlərimi
vaxtında görmədim-
ağlımın ucundan.
Ancaq, onu da deyim ki,
bir şey də ummadım ağlım kəsəndən
nə atamdan.nə anamdan,
nə də qardaş bacımdan..
Öz dişim, dırnağımla
qazandım nəyim varsa,
Yoxsa, batacaqdım
zamanın burulğanında
özgəyə qalsa...
İnsafən, hərdən əl tutanım da olub,
"qorxmı" deyənəm də.
Haqqımı yeyənlər də çox olub,
çörəyimi yeyənlər də.
Hərdən-hərdən məni
öyənələr də tapılıb,
qaramca deyənlər də,
bəzən də
bir "çarəsiz" iş üçün
qapımı döyənlər də...
Bəlkə də,
ömür dediyimiz yolun
ləzzəti də bu imiş,
necə ki, bir kişi nə vaxtsa demiş:
"İnsan körpic kimidir,
yandıqca bərkiyir".
Biri də demişdi ki:
"İnsan yıxılır, durur, sonra yeriyyir".
Mən də yandıqca bərکیدim,
yıxıldım, durdum, yeridim.
Yıxıla-yıxıla,
dura-dura,
yeriyə-yeriyə,
bərkiyə-bərkiyə
bir də gördüm ki,
qar yağıb qapımı alıb...
İndi bəzi işlərim də var ki,
onlar da, ömür vəfa etsə,
sabaha qalıb...